

ZEMSKÉ DIVADLO V OSTRAVĚ

POPRVÉ DNE 11. ŘÍJNA 1946

BEDŘICH SMETANA:

Prodaná nevěsta

Komická zpěvohra o třech jednáních. - Slova napsal KAREL SABINA
Dirigent ZDENĚK CHALABALA - Režie Dr. BRANKO GAVELLA
Výtvarník VLADIMÍR KRISTIN - Choreograf EMERICH GABZDYL

Sbory nastudoval JOSEF KUCHINKA

Kostýmy M. a J. STEJSKALOVÍ

KNEŽINA, sedlák	<i>Áda Frank</i>
LUDMILA, jeho manželka	<i>Ludmila Komancová</i>
MAŘENKA, jejich dcera	<i>Marie Steinerová</i>
MÍCHA, gruntovník	<i>Rudolf Juza</i>
HÁTA, jeho manželka	<i>Helena Zemanová</i>
VAŠEK, jejich syn	<i>Zdeněk Soušek</i>
JENÍK, Michův syn z prvního manželství . .	<i>Two Židek</i>
KECAL, vesnický dohazovač	<i>Jiří Herold</i>
PRINCIPÁL komediantů	<i>Otakar Viktorin</i>
ESMERALDA, komediantka	<i>Alice Špoheová</i>
INDIÁN, komediant	<i>Jan Bolech</i>

Vesnický lid. - Komedianti. - Kluci.

Místo a čas děje: vesnice za posvícení, odpoledne a v podvečer.

Polku tančí Emer. Gabzdyl, Julie Jastřembská a celý baletní soubor. - Furianta tančí solisté baletu a baletní sbor. - Skočnou tančí baletní sbor a solisté baletu.

Prodaná nevěsta.

„Proč bychom se netěšili?“ — Vždyť je posvícení. Celá ves žije od rána ve vzrušení. Návsi se rozléhají veselé melodie dudákovy písně a vše co je mladé zpívá, tancuje a raduje se. Jen Mařenka je smutná; jak se má těšit, když jí dnes přivedou na námluvy Vaška — ženicha jí souzeného, zatím co ona miluje svého Jeníčka. Ten jí utěšuje a i ostatní ji vyzývají ke společné veselici. Mařenka naléhá na Jeníka aby vyznal, že nemá jiné lásky a vyzvídá, proč opustil svůj domov. — Macecha zlá ho vypudila z domu. — Milenci si přísahají věčnou lásku a nech se jak se děje, věrné milování nepřeruší žádné zloby naléhání. Ale už je tu strůjce všeho zla, daleko široko známý dohazovač, brebtavý tlučhuba Kecal, s rodiči Mařenčinými: zpracovává je svou výmluvností, která nepřipouští námitek a vychvaluje vlastnosti Míchova Vaška, Mařenčina předurčeného ženicha. Nic nedbá jejich vytáček a s posměchem odmítá její přiznání, že má už jiného. Kecal se chlábí, jak to zařídí a všechny překážky překoná. Protože se na návsi chystá mládež k tanci, doporučuje aby Krušina se sešel jakoby náhodou s Míchou v druhé hospodě, on že vyhledá Jeníka a promluví s ním.

I v druhé hospodě je veselo. Chasníci opěvují pivečko, zamilovaný Jeník lásku a Kecal — samozřejmě peníze. A ejhle, Vašíček vystrojený jako ženich je tu též. Opravdu, jako beránek, nasmělý, trochu koktá, se ženskými prý to neumí, z maminky, která by ráda, aby se už oženil, má náramný strach. Když tak o svém ženění přemýšlí, překvapí ho v hospodě sličná dívka. Je to Mařenka, kterou nezná, ta to s ním ale umí. Vydává se lstivě za jinou, šibalsky mu předstírá svůj zájem, jako by si ho chtěla sama namluvit, zle mu pomlouvá Mařenku a donutí ho, aby odpřisáhl, že se dcery Krušinovy odříká. Vašek za chvíli jen hoří, zapomene co na to řekne maminka, a přísahá, že se navždy Krušinovy Mařenky odříká. Kecal si zatím našel příhodnou chvíli aby do duše promluvil Jeníkovi. Dohazuje mu bohatou dívku a přemlouvá ho, aby se Mařenky vzdal. Jeník svolil. I on užil lsti: nepřiznal se, že je Míchovým synem z prvního manželství, ale klade podmínku, že Mařenku nikomu jinému nepřenechává jen Míchovému synovi. Zatím co Kecal spěchá pro svědky, Jeník vroucně vzpomíná Mařenky a těší se jak napálí přechytralého dohazovače. Před svědky a shromážděným lidem podentše Kecalovi smlouvu — nepravím jménem; odříká se Mařenky za tři sta zlatých. Mařenka, prodal svou milou! — celá hospoda bouří hněvem a opovržením.

Vašek na návsi rozebírá, co mu stále v hlavě leží — ženění. Je bezradný, všechny ho chtějí a o život mu běží. Z chmurných myšlenek ho vyruší průvod komediantů. Je uchvácen jejich produkcí, do oka mu též padla slečna Esmeralda Salamanka, svůdná tanečnice z družiny frajírkumštýřů. Podléhá jejímu koketnímu kouzlu a dá se přemluvit k pohostinskému vystoupení jako „Milostné zvířátko“ když se principál doví, že představitel medvěda se opil a nemůže se ani na nohy postavit. Po odchodu komediantů zastihnou Vaška jeho rodiče s Kecalem, který mu hned podá smlouvu k podpisu. Vašek odmítá. Mařenku že nechce, ta by ho otráвила. Pravila mu to jedna dívčina. — V Krušinově Mařence, která přichází s rodiči poznává tu, která jej svými řeči přelstila. Situace se přiostruje, Kecal vymáhá podpis ale Mařenka si ještě vyžádá chvíli na rozmyšlenou. S žalem vzpomíná na krásný lásky sen a Jeníkovi zle vyčítá jeho zradu. Nic nepomáhá jeho chlácholení. Ve své tvrdošijnosti nepřipouští žádných výkladů a vzdorně prohlašuje, že si vezme Vaška. Zatím se shromáždí venkovský lid, obojí rodiče s Kecalem a přede všemi Mařenka prohlásí, že učiní, jak se po ní žádá. Tu předstoupí Jeník. „Hle, kde se tady vzal“, diví se Míchovi, když v něm poznávají svého syna. Teď i Mařenka prohlédne Jeníkovu lest a spěje mu do náruče. Marně protestuje Kecal, jemuž nezbyvá než útekem se zachránit před výsměchem vesnického lidu. Ale ještě je tu Vašek, který se vyklubal z medvěda jenž se utrl a zle poplašil vesnické kluky, takže prece jen celá ves se mu „vyvysměje“, Míchovi se smíří s Jeníkem, rodiče snoubencům požehnají a tak vesele skončí posvícení v letní podvečer, protože „dobrá věc se podařila a věrná láska zvítězila“.

Smetanova Prodaná nevěsta, druhá zpěvohra mistrova vznikla v původním znění v letech 1863—1866. Po prvé provedena 30. května 1866 v Prozatímním divadle v Praze, v novém zpracování 29. ledna 1869 rovněž v Prozatímním divadle, v třetím zpracování 1. června 1869 v Novoměstském divadle. V konečném znění měla premiéru 25. září 1870 v Prozatímním divadle v Praze.